

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Κείμενο

Γιατί το γέλιο είναι φάρμακο

Όλοι γνωρίζουμε από την εμπειρία μας πολλά πράγματα για το γέλιο και δε χρειαζόμαστε τους επιστήμονες, για να τα μάθουμε! Για παράδειγμα, ξέρουμε πως μπορεί να γελάσουμε με ένα αστείο, αλλά δε γελάμε, όταν το αναλύουμε. Παρόμοια, όταν απολαμβάνουμε για εκατοστή φορά τον Λάμπρο Κωνσταντάρα ως Μαυρογυαλούρο ή τη Γεωργία Βασιλειάδου ως θεία εξ Αμερικής, ξέρουμε ότι μπορούμε να γελάσουμε πολλές φορές με το ίδιο ακριβώς αστείο. Ξέρουμε, επίσης, ότι, όταν γελάμε τρανταχτά και για πολλή ώρα, κρατάμε την κοιλιά μας και ότι, αν δεν καθίσουμε, αισθανόμαστε πως θα πέσουμε. Και ακόμη ξέρουμε ότι το δικό μας γέλιο παρασύρει τον διπλανό μας και πως συλλογικά μπορεί να πάθουμε κρίση γέλιου. Τέλος, δε χρειάζεται να μάς μιλήσει κανείς για τη δύναμη του γέλιου στον έρωτα, αφού δεν υπάρχει γυναίκα που να μη δηλώνει πως αγάπησε τον άνδρα που την έκανε να γελά.

Ας πάρουμε, λοιπόν, τα πράγματα από την αρχή: άραγε πότε και γιατί γελάμε; Γελάμε, λένε οι επιστήμονες, όταν ένα ερέθισμα φθάσει σε συγκεκριμένες περιοχές του εγκεφάλου (φαντάζομαι πως δεν αμφιβάλλει κανείς ότι το γέλιο γεννιέται στον εγκέφαλο). Πρακτικά, το ερέθισμα μπορεί να είναι αισθητηριακό (το γαργαλητό), χημικό (το πρωτοξείδιο του αζώτου δεν έχει ονομαστεί τυχαία «το αέριο του γέλιου») ή πνευματικό (το χιούμορ).

Γιατί όμως να προκαλείται γέλιο από ένα ασυνήθιστο εξωτερικό ερέθισμα; Δε θα ήταν λογικότερο να προκαλείται φόβος; Οι επιστήμονες υποστηρίζουν ότι εξελικτικά το γέλιο γεννήθηκε ως αντίδραση του οργανισμού σε έναν κίνδυνο. Ήταν μία από τις εκφράσεις του φόβου, τον οποίο δημιουργούσε η έκπληξη και ίσως να ήταν ένας τρόπος, για να ειδοποιηθούν οι γύρω. Άλλωστε, αυτός ο επικοινωνιακός χαρακτήρας του γέλιου είναι εξίσου αρχέγονος. Οι ανθρωπολόγοι θεωρούν ότι μια ιστορία σαν την παρακάτω δεν πρέπει να απέχει πολύ από την πραγματικότητα: μια ομάδα πρωτογόνων κάθεται γύρω από τη φωτιά. Ξαφνικά ένας θόρυβος ακούγεται από τους θάμνους και όλοι παγώνουν. Ο τολμηρότερος σηκώνεται, βαδίζει με προφύλαξη προς το σημείο, από όπου ακούγεται ο θόρυβος, και κρατώντας την ανάσα του σπρώχνει με δύναμη τα κλαδιά. Αντί για ένα θηρίο, όπως θα περίμενε, όλη η ομάδα βλέπει έναν ακίνδυνο σκίουρο να ροκανίζει το βελανίδι του και ξεσπά στα γέλια. Πρόκειται για γέλια ανακούφισης, αλλά και γέλια που φέρνουν τα μέλη της ομάδας πιο κοντά.

Η ανακούφιση παραμένει ακόμη και σήμερα ένας από τους τρεις λόγους για τους οποίους γελάμε ύστερα από πνευματική διέγερση. Οι άλλοι δύο είναι το αίσθημα της ανωτερότητας και οι εκτός τόπου και χρόνου καταστάσεις, όπως πρώτος παρατήρησε ο Αριστοτέλης. Όσο για τη «συνδεδετική» ικανότητα του γέλιου, ποιος θα μπορούσε να την αμφισβητήσει; Υπάρχει άνθρωπος που δεν ένιωσε να επικοινωνεί και να γνωρίζει τον, μέχρι προ ολίγων στιγμών, άγνωστο συνδαιτυμόνα¹ ή συνταξιδιώτη ή περαστικό με τον οποίο μοιράστηκε το ίδιο γέλιο;

Ι. Σουφλήρη, εφ. *Το Βήμα*, 01.05.2005 (διασκευή)

ΘΕΜΑΤΑ

A1. (Μονάδες 15)

A1. Σε ποιες περιστάσεις και για ποιους λόγους γελάμε, σύμφωνα με τη συγγραφέα; (60- 80 λέξεις)

(μονάδες 15)

A2. (Μονάδες 10)

A2. Να επισημάνετε δύο διαρθρωτικές λέξεις με τις οποίες επιτυγχάνεται η νοηματική συνοχή στην πρώτη παράγραφο (Όλοι ... γελά) του κειμένου και να αιτιολογήσετε τη χρήση τους;

(μονάδες 10)

B1. (Μονάδες 10)

B1. «Δε χρειάζεται να μας μιλήσει κανείς για τη δύναμη του γέλιου στον έρωτα».

Χρησιμοποιώντας την παραπάνω περίοδο λόγου, να δημιουργήσετε μία παράγραφο 50-60 λέξεων

(μονάδες 10)

B2. (Μονάδες 15)

B2. «Γιατί όμως να προκαλείται γέλιο από ένα ασυνήθιστο εξωτερικό ερέθισμα;»

¹ Συνδαιτυμόνας: ο καλεσμένος σε γεύμα, ο ομοτράπεζος.

B2α. Να εντοπίσετε το είδος της σύνταξης (ενεργητική ή παθητική) που χρησιμοποιεί η συγγραφέας στην παραπάνω πρόταση

(μονάδες 5)

B2β. Να αιτιολογήσετε την επιλογή της συγγραφέως.

(μονάδες 5)

B2γ. Να μετατρέψετε τη σύνταξη στην παραπάνω πρόταση στην αντίστροφή της.

(μονάδες 5)